

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від 31 січня 2018 р. № 43-р

Київ

Про схвалення Концепції розвитку та технічної модернізації системи централізованого оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій

1. Схвалити Концепцію розвитку та технічної модернізації системи централізованого оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій, що додається.

2. Міністерству внутрішніх справ, Державній службі з надзвичайних ситуацій разом з іншими заінтересованими центральними органами виконавчої влади, обласними та Київською міською держадміністраціями розробити та подати у тримісячний строк Кабінетові Міністрів України проект плану заходів щодо реалізації Концепції, схваленої цим розпорядженням.

Прем'єр-міністр України

В. ГРОЙСМАН

СХВАЛЕНО
розпорядженням Кабінету Міністрів України
від 31 січня 2018 р. № 43-р

КОНЦЕПЦІЯ
розвитку та технічної модернізації системи централізованого
оповіщення про загрозу виникнення або виникнення
надзвичайних ситуацій

Проблема, яка потребує розв'язання

Гарантоване і своєчасне оповіщення та інформування населення в разі виникнення надзвичайних ситуацій є одним з найважливіших завдань центральних і місцевих органів виконавчої влади, для виконання якого повинна функціонувати ефективна система оповіщення.

Існуюча система оповіщення створена в 70—80-х роках минулого століття за командно-сигнальним принципом в умовах глобального воєнного протистояння та орієнтована на доведення сигналів оповіщення лише в особливий період. На даний час система оповіщення не відповідає сучасним вимогам.

Структура існуючої системи оповіщення не враховує:

змін структури центральних і місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування;

нової структури системи цивільного захисту;

структури сил реагування на надзвичайні ситуації та їх правового статусу;

законодавчих та інших нормативно-правових актів у відповідній сфері;

економічно-правових відносин між суб'єктами, що залучаються до оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій (форми власності новоутворених суб'єктів).

Діюча система оповіщення має критичний стан технічного забезпечення, що обумовлено:

більш як трикратним перевищенням установлених строків експлуатації технічних засобів оповіщення;

моральною застарілістю технологій обробки і передачі інформації;

неможливістю використання на окремих ділянках застарілої апаратури оповіщення, яка працює за аналоговим принципом, у зв'язку з упровадженням сучасних цифрових телекомунікаційних систем;

зменшенням кількості радіоприймачів, які використовуються населенням під час отримання повідомлення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій, у зв'язку із застарілістю мереж ефірного радіомовлення;

неузгодженістю технічних характеристик апаратури, яка використовується в системі, з технічними характеристиками сучасних побутових електронних пристроїв зв'язку, приймання та обробки інформації (комп'ютери, телефони, телевізори, радіоприймачі тощо), які перебувають в користуванні більшості населення;

несумісністю з автоматизованими системами раннього виявлення загрози виникнення надзвичайних ситуацій та оповіщення в разі їх виникнення, якими обладнуються об'єкти підвищеної небезпеки;

відсутністю технічної можливості доведення сигналів та повідомлень до осіб з інвалідністю.

Таким чином, існуюча система оповіщення неспроможна в повному обсязі забезпечити виконання покладених на неї завдань. Ураховуючи економічну і соціальну значущість оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та комплексний характер механізму його реалізації, виникла необхідність удосконалення існуючої системи оповіщення та приведення її у відповідність з вимогами міжнародних стандартів на державному, регіональному і місцевому рівні з використанням новітніх інформаційних та телекомунікаційних технологій, а також з урахуванням змін, що відбулися в суспільстві.

Мета і строки реалізації Концепції

Метою Концепції є визначення напрямів розвитку та технічної модернізації системи оповіщення шляхом оснащення її сучасними програмно-технічними засобами з використанням новітніх інформаційно-телекомунікаційних технологій, що забезпечить гарантоване і своєчасне доведення сигналів та інформації з питань цивільного захисту до органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, органів управління і сил цивільного захисту, підприємств, установ, організацій та населення.

Реалізацію Концепції передбачається здійснити двома етапами протягом 2018—2023 років. На першому етапі (2018 рік) передбачається розроблення та затвердження нормативно-правових актів та нормативно-технічної документації щодо функціонування та впровадження автоматизованих систем централізованого оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій. На другому етапі (2019—2023 роки) передбачається здійснення практичних заходів з розбудови, реконструкції та технічної модернізації загальнодержавної, територіальних та місцевих автоматизованих систем централізованого оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій.

Шляхи і способи розв'язання проблеми

Концепція реалізується шляхом здійснення комплексу науково-методичних, правових, організаційних, технологічних заходів, що пов'язані із створенням, упровадженням та розвитком автоматизованих інформаційних систем, використанням мереж, ресурсів, інформаційних технологій та засобів сучасної обчислювальної та комунікаційної техніки.

На сьогодні є три можливі варіанти впровадження в Україні сучасних автоматизованих систем централізованого оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій, що передбачають:

перший — проведення капітального ремонту існуючої системи оповіщення.

Апаратура, що використовується в існуючій системі оповіщення, вичерпала ресурс експлуатації, застаріла і знята з виробництва. Ремонтні комплекти використано в повному обсязі. Через надмірні строки експлуатації збільшується кількість технічних несправностей.

Отже, за відсутності необхідної виробничої бази неможливо провести капітальний ремонт системи. Відновлення виробництва обладнання, що використовується в існуючих системах оповіщення, є недоцільним, оскільки таке обладнання морально застаріле та не відповідає вимогам сьогодення. Система неспроможна в повному обсязі забезпечити виконання покладених на неї завдань;

другий — створення нової автоматизованої системи централізованого оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій.

Реалізація цього варіанта потребує залучення значних фінансових, матеріально-технічних і трудових ресурсів, а також значного часу на її розроблення, дослідну експлуатацію та впровадження, що може призвести до виникнення ситуації, за якої існуючу систему оповіщення буде відключено, а створення нової системи не завершено;

третій — реконструкцію (модернізацію) існуючої системи оповіщення та створення на її базі загальнодержавної, територіальних та місцевих автоматизованих систем централізованого оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій.

Перевагами такого варіанта є:

реконструкція (модернізація) технічних засобів оповіщення для забезпечення технічної можливості виконання завдань, що покладаються на систему оповіщення в сучасних умовах;

використання в системі оповіщення цифрових телекомунікаційних систем і систем комутації, сучасних побутових електронних пристроїв отримання аудіовізуальної інформації для забезпечення збільшення чисельності населення, яке своєчасно отримує повідомлення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій, та значного розширення території оповіщення;

створення умов для доведення сигналів та повідомлень до осіб з інвалідністю;

створення умов для інтеграції автоматизованих систем раннього виявлення загрози виникнення надзвичайних ситуацій та оповіщення населення у разі їх виникнення, якими обладнуються об'єкти підвищеної небезпеки, до територіальних або місцевих автоматизованих систем централізованого оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій.

З метою реалізації такого варіанта необхідно:

здійснити організаційні заходи, у тому числі структурну перебудову системи оповіщення;

розробити нормативно-правові акти з урахуванням визначених завдань та суб'єктів, що залучаються до оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій;

визначити відповідальність органів управління цивільного захисту (центральных органів виконавчої влади, інших державних органів, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських, районних держадміністрацій, органів місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання та їх структурних підрозділів, до компетенції яких належать питання організації та здійснення заходів цивільного захисту), що залучаються до оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій;

унормувати відносини з новими операторами телекомунікаційних послуг;

провести навчання суб'єктів, що залучаються до оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій.

Аналізуючи переваги та недоліки цих варіантів та враховуючи досвід провідних країн світу і вимоги стандарту ETSI TS 102 182, розробленого Європейським інститутом телекомунікації, доцільно провести реконструкцію (модернізацію) існуючої системи оповіщення з використанням сучасних інформаційних та телекомунікаційних технологій шляхом поступової заміни складових частин системи та каналів зв'язку (третій варіант).

Очікувані результати

Реалізація Концепції сприятиме:

заміні існуючої системи оповіщення на сучасні інформаційно-телекомунікаційні комплекси з використанням новітніх технологій;

залученню до оповіщення операторів телекомунікацій та телерадіоорганізацій незалежно від форми власності;

поліпшенню стану оперативного оповіщення центральных і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, органів управління і сил цивільного захисту, підприємств, установ, організацій про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій та інформування населення з питань цивільного захисту;

підвищенню рівня оперативності реагування сил цивільного захисту, аварійно-рятувальних служб та підрозділів;

підвищенню ефективності здійснення заходів з евакуації;

своєчасному здійсненню ефективних заходів щодо захисту населення, промислових і сільськогосподарських об'єктів від наслідків надзвичайних ситуацій.

Обсяг фінансових, матеріально-технічних, трудових ресурсів

Фінансування заходів щодо реалізації Концепції здійснюється за рахунок коштів державного і місцевих бюджетів, а також міжнародної технічної допомоги та інших не заборонених законодавством джерел.

Потреба в коштах на реалізацію Концепції та обсяги матеріально-технічних, трудових ресурсів уточнюються щороку з урахуванням можливостей державного і місцевих бюджетів на відповідний рік та фактичного виконання завдань за підсумками попередніх періодів.
